June 69

УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ — 75 років — Служби Народові

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda", 81-83 Grand St. Jersey City, N.J. 07303 — 434-0237, 434-0807 — УНСоюзу: 435-8740 — Тел. з Ню Йорку: BArcly: 7-4125 — УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXVI. Ч. 118. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СЕРЕДА, 25-го ЧЕРВНЯ 1969 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JUNE 25, 1969 Nh. 118. VOL. LXXVI.

— КОРОТКІ ВІСТІ —

Вівторок, 24 червня 1969

В АМЕРИЦІ

АМЕРИКАНСЬКИЙ СЕНАТ ПОДІЛЕНИЙ на прихильників і противників пропонованої Урядом системи протиракетної оборони, яка вимагає 10,800.000.000 дол. на найперших 5 років. Але президент Ніксон і секретар оборони Мелвін Лерд наполягають на схвалення її і тому коментатори припускають, що коли прийде до голосування в Сенаті, мабуть під кінець липня ц. р., то більшість заявиться за тим проєктом.

ПРЕЗИДЕНТ НІКСОН ПІДПИСАВ прийнятий уже обома палатами Конгресу закон про підвищення максимальної суми державних боргів з 365 більйонів дол. до 377 більйонів. Ця астрономічна цифра має властиво тільки бухгальтерійне значення, проте водночас щораз більше державне задовження вказує на зріст паперових банкнотів, отже щораз меншу вартість доляра, а тим самим на щораз більшу загрозу інфляції.

БІЛЛІ ҐРАГАМ ЗАКІНЧИВ свій 10-тиденний „хрестоносний похід" у Ню Йорку. Він виступав із щовечірніми проповідями в найбільшій нюйоркській залі Медісон Сквер Ґарден, при чому кожного вечора було там яких 20.000 слухачів — різних рас, національностей, віку і віровизнання. Ця масова участь слухачів „у найбільш зіпсутому місті" на виступах євангелицького проповідника Біллі Ґрагама, що здобув уже собі міжнародне ім'я, вказує — твердять коментатори — на зворот загального настрою в американському громадянстві в сторону Бога.

У ЧИКАҐО ВІДБУЛИСЯ конвенції двох груп організації „Студенти для демократичного суспільства" (СДС), з яких одна одній закидають реакційність, обидві прославляють Мао Тсе-тунґа й Го Чі Міня, обидві пропаґують революцію та за комуністичним звичаєм підносять вгору затиснені п'ястуки. Організація СДС проводить в університетських авантурах. ЕфБіАй давно вже вказувало на інфільтрацію комуністів в ту організацію, яка насправді змагає не до покращання відносин в системі високошкільного навчання та в студентських кемпусах, а до знищення американського високого шкільництва.

У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ ВІД 8 БЕРЕЗНЯ Ц. Р. ТРИВАЄ страйк вантажників в одній електронічній фабриці. Робітнича спілка проголосила страйк, вимагаючи підвищення винагороди для 180 своїх членів. В міжчасі було там вже 90 випадків насильства, нападів та вандальських актів. Тому, що багато робітників тієї фабрики не погоджуються із страйком та водночас бояться пімсти збоку страйкарів — вони приходять до праці й працюють з паперовими торбинами на головах або в масках, щоби зберегти анонімність. Поліція береже, щоб їх не напастовано, коли приходять на працю.

У НЮ ЙОРКУ ВЕДЕТЬСЯ завзята кампанія поміж трьома кандидатами на посадника — при чому теперішній посадник, Джан Ліндзі, який програв, як кандидат Республіканської партії у користь консервативного республіканця Джана Маркі, намагається створити нову „міську" партію, з ліберaлів з обох американських партій. За Маркі заявився президент Ніксон, але Ліндзі підтримують обидва нюйоркські сенатори, ліберальні республіканці Джекоб Джевітс і Чарльз Горделл. Вислід голосування у Ню Йорку у великій мірі залежить від голосів жидів, муринів і порторіканців та інших національних груп.

У СВІТІ

ПІВДЕННО - В'ЄТНАМСЬКИЙ ПРЕЗИДЕНТ НҐУЄН ВАН ТІЄ ЗАЯВИВ, що південно - вєтнамська армія тепер вже настільки сильна, що союзники Південного В'єтнаму можуть — без шкоди для воєнної ситуації — щораз поменшувати свої війська на протикомуністичному бойовому фронті. Тіє виголосив промову при відкритті пам'ятника у честь закордонних країн, що допомагають Південному В'єтнамові. Він заявив, що ситуація ворога на фронтах „безнадійна" і що є виключеною річчю, щоб ворог міг осягнути перемогу.

ДО ФІЛІППІН ПРИБУВ з Америки Чарльс Ліндберґ, який перевів історичний перелім в летунстві, коли в 1927 році перелетів одинцем Атлантик з Ню Йорку до Парижу. Після того, як у 1932 р. злочинець схопив і вбив його сина, Ліндберґ відсунувся від участи в державному і громадському житті, ставши дорадником у летунських справах Уряду й приватних компаній, а тепер веде у світі кампанію проти винищування звірини у світі.

ІЗРАЇЛЬ ПЕРЕВІВ в минулу неділю — на Близькому Сході був уже понеділок — впродовж 24-ох годин дві летунські атаки проти Йорданії, бомбардуючи табори арабських терористів. Майже в тому самому часі єгипетський військовий відділ переїхав Суеський канал і заатакував ізраїльські укріплені позиції на Синайському півострові. Обидві сторони подають розбіжні дані про власні й чужі втрати та одна одній закидують провокаційну зачіпку.

108 ПОРТУГАЛЬЦІВ ЗГИНУЛИ в португальській колонії Мозамбік в Африці, коли перехитнулася баржа, якою 150 португальських вояків їхали по ріці Замбезі проти автохтонних партизанів.

НЕДАЛЕКО ГАННОВЕРУ ВИБУХ навантажений амуніцією залізничний вагон, при чому згинуло 20 осіб і багато інших було ранених. Військові власті твердять, що це був саботаж. Це була найбільша того роду катастрофа в Західній Німеччині від останньої світової війни. Вибух був такий сильний, що всі вікна вилетіли за багато миль довкола місця катастрофи.

В ЯПОНІЇ Є коло 150 американських баз, станиць і різних військових влаштувань. Американський Уряд вже погодився повернути Японії коло 50 тих станиць, із яких коло 30 будуть передані Японії за яких три-чотири місяці. Японські комуністи й екстремні націоналісти домагаються ліквідації всіх американських баз на території Японії, але тамошній уряд і велика більшість парляменту готові продовжити договір з ЗСА, який зберіг би найголовніші бази під номінальною зверхністю Японії, якої безпека залежна від американських збройних сил.

1-ГО ЛИПНЯ ВІДБУДЕТЬСЯ на замку Карнарвон в північно - західній Валії, в Британії, урочиста інсталяція 20-річного найстаршого сина королеви Єлисавети II, Чарльса, як наступника британського престолу. Приявними будуть на тій церемонії 4.000 осіб, а мільйони стежитимуть за нею на телевізорах. Князь Чарльс, який має вже титул князя Валії, все ще студіює в університеті в Кембриджі. Він займається різними родами спорту, не любить розголосу довкола його особи і має привітну вдачу. Але його привчали змалку до його майбутньої ролі монарха.

ВОРРЕНА А. БЕРҐЕРА ЗАПРИСЯЖЕНО НА ГОЛОВНОГО СУДДЮ

Вашинґтон. — У вівторок 23-го червня тут у Верховному Суді і в приявності президента Ричарда Ніксона й багатьох інших державних достойників відбулася врочиста церемонія заприсяження Воррена Е. Берґера на 15-го з черги головного суддю в Найвищому Суді З'єднаних Стейтів Америки. Заприсяження перевів дотеперішній головний суддя Ерл Воррен, який відходить у стан спочинку. Перед формальним заприсяженням, в якому новий головний суддя Берґер прирік в ім'я Боже, що зберігатиме Конституцію З'єднаних Стейтів та дбатиме про однакову справедливість для багатих і бідних, до зібраних промовив коротко президент Ричард Ніксон, прославляючи 78-літнього Ерла Воррена за його 16 років служби на становищі головного судді та 52 роки публічної служби. Це вперше в історії президент ЗСА промовляв у Найвищому Суді, але він заявив, що говорить як член Адвокатської Палати. Після переведення присяги, уступаючий головний суддя Воррен вказав рукою на свого сідоголового наступника Берґера та коротко представив: „Пані і Панове — Головний Суддя З'єднаних Стейтів".

Плянують механізацію голосування в Палаті Репрезентантів

Вашинґтон. — Палата Репрезентантів має приблизно 400 голосувань кожного року над різними законопроєктами і за кожним разом таке голосування триває щонайменше пів години; коли б таке голосування змеханізувати, воно тривало б пересічно три хвилини. Голосування в Палаті Репрезентантів сьогодні відбувається точно так само, як воно відбувалося 180 років тому — відчитуванням імен конґресменів. Тепер Палатна комісія стандартів і урядової поведінки звернулася до спікера Палати Джана Мек-Кормика, з пропозицією, щоб в Палаті заінсталювати для голосування електронічну машину, яка коштуватиме приблизно пів мільйона долярів, але яка заощадить багато часу.

Митрополит Амвросій посвятив у Пітсбурґу нову церкву св. Юрія

Пітсбурґ. — Минулої неділі, 22-го червня, тут у парафії св. Юрія, у північній дільниці міста, відбулося посвячення просторої нової церкви, кошти побудови якої виносили $450,000. Акту посвячення довершив ВПреосв. Митрополит Амвросій в асисті численного духовенства, після чого він відправив Архиєрейську Службу Божу, яку целебрували о.монс. Михайло Польовий і о. Генрик Саґан, а майстром церемонії був о. Олександер Крохмальний. Парохом, який з великою посвятою здійснив відважний плян побудови церкви в цій парафії із невеликим числом вірних, є о. Василь Джиджора, якому влаштували приявні опісля на бенкеті з нагоди посвячення церкви бурхливі овації. Головою будівельного комітету, що постійно співпрацював із парохом, був Михайло Федора мол., який виконував ролю господаря бенкету для відзначення 50-річчя цієї парафії та посвячення нової церкви. Бенкетом, в якому взяло участь біля 500 осіб, проводив у ролі тостмайстра о. Генрик Саґан, колишній парох цієї церкви. Головну промову виголосив до учасників бенкету Митрополит Амвросій, а з коротшими промовами виступили о. д-р К. Бердар, духовний опікун „Провидіння", і о. Ярослав Сірко. Останнім виступив на бенкеті парох о. Вас. Джиджора, складаючи всім подяку за участь у святкуваннях 50-річчя парафії та у посвяченні нової церкви. Український Народний Союз репрезентували на цьому бенкеті Марія Малевич — кол. заступниця головного предсідника, Володимир Сохан — заступник гол. предсідника, Андрій Джула — головний радний і Карло Сачко — голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу Західньої Пенсильвенії.

На конференції бібліотекарів українці домагались покращання періодизації видань

Мгр Василь Верига, голова Окружного Комітету Відділів УНСоюзу в Торонті, під час відвідин в Головній Канцелярії УНС в Джерзі Сіти. На фото сидять (зліва): гол. касир дир. Петро Пуцило, заступник гол. предсідника Володимир Сохан, гол. предсідник Йосип Лисогір, мгр Василь Верига і гол. секретар д-р Ярослав Падох.

Атлантик Сіті, Н.Дж. — Лише два українці, з-поміж кількох сотень українських бібліотекарів у ЗСА і Канаді, взяли участь у спонзорованій Колюмбійським університетом конференції Північно-Американської Організації Бібліотекарів у Атлантик Сіті: Остап Олесницький із ЗСА та Василь Верига з Канади. Обоє виступали з пропозиціями, як покращити й уточнити в бібліотеках періодизацію книг із слов'янознавства. Зокрема мгр. В. Верига ствердив, що Конґресова Бібліотека у Вашинґтоні, за якою більшість взорується, не дає вірної періодизації, ані відповідних тематичних назв книжок. Трапляються такі хибні записи, як „Донецьк, Росія"... Його виступ підтримали й американські бібліотекарі, у тому й відповідальний працівник Конґресової Бібліотеки Роберт Голм. В. Верига працює в бібліотеці Торонтонського університету і є головою Окружного Комітету Українського Народного Союзу. Вертаючись з конференції мгр. В. Верига загостив до Головної Канцелярії УНСоюзу в Джерзі Сіти та мав зустріч і відбув розмови з екзекутивними урядовцями УНСоюзу і редакторами „Свободи".

Папа натаврував останні критичні виступи високих духовників

Рим. — Папа Павло VI, промовляючи в минулий понеділок 23 червня, до групи зібраних у Римі кардиналів, натаврував останні критичні виступи різних високих католицьких духовників проти римської Курії та проголосив декрет, в якому сформульовані функції папських нунціїв та інших дипломатичних представників Апостольської Столиці. Папа ствердив, що у різних назверхніх виступах католицьких духовників проявився „поменшений змисл для доктринальної правовірности" і проявилось „дещо зменшене довір'я" до самої установи Папи римського. Загально вважають, що цей останній виступ Папи був спричинений різкими критичними заввагами, що їх у минулому місяці висловив на адресу організаційної верхівки Католицької Церкви бельгійський кардинал і архиєпископ Брюсселю, Леон-Жозеф Сюненс. Папа натаврував „критицизм не завжди докладний, не завжди сповнений пошани та щасливий, скерований з різних сторін проти Апостольської Столиці, на адресу легко уразливої Римської Курії". Два кардинали, декан Кардинальської Колеґії 85-літній Евжен Тіссеран, і префект Конґреґації для католицького виховання Габрісль Ґарроне, у приватних листах до названого бельгійського кардинала запротестували проти його критичних виступів. У відповіді їм кардинал Сюненс ще гостріше скритикував установу Кардинальської Колеґії, піддавши під сумнів її існування. Він висловив теж сумнів, чи Папу повинна вибирати Кардинальська Колеґія, чи ширше зібрання духовників, ба навіть світських католицьких діячів. Бельгійський кардинал відмовив права іншим кардиналам квестіонувати його добрі інтенції та вірність Католицькій Церкві. Водночас заявив, що сама установа Папи не зобов'язує всіх духовників і всіх членів Церкви вірити кожному його слову. „Папа не робить сьогодні враження наступника святого Петра, а радше наступника імператорів і політичних суверенів" — заявив бельгійський кардинал. Він критикував був папських нунціїв за втручання до справ крайових Церков. Ця остання суперечка між бельгійським кардиналом, який має за собою ціле бельгійське духовенство і поважну частину католицького духовенства Франції, з консервативними італійськими кардиналами, по стороні яких заявився Папа Павло VI, є найбільш яскравим проявом ферменту, що настав після Другого Ватиканського Собору з рр. 1962-65.

Ворог окружив і атакує у В'єтнамі один військовий табір ЗСА

Сайґон. — Сильні з'єднання реґулярної північно-в'єтнамської армії, ще в травні окружили один американський табір так званих спеціяльних військ недалеко містечка Беньєт, за 280 миль на північний схід від Сайґону. Цей табір розташований за шість миль від місця, в якому збігаються кордони Ляосу, Камбоджі і Південного В'єтнаму. Мабуть те географічне положення того табору стало головною причиною ворожої військової операції, націленої на здобуття і знищення американської військової станиці. Спершу коло 2.000 ворожих вояків окружили табір, але пізніше ворог скріпив ті сили, які, за обрахунком розвідки, дійшли до 10.000. Комуністи безперервно обстрілюють табір гарматнім та мінометним вогнем і в минулий понеділок перейшли до атаки суходільними силами. Ту атаку американці відперли.

У Львові помер відомий маляр і графік Антін Манастирський

В одному з листів зі Львова до рідних в Америці, датованому 19-го травня ц. р. написано: „У понеділок 19-го травня я був у музею, бо тоді з музею хоронили старенького Антона Манастирського, який помер 16-го травня ц. р. Похоронили його на Личаківському цвинтарі. Було аж 33 вінки і дуже багато живих квітів від різних організацій міста Львова та від приватних осіб. На цвинтарі було шість промов, а хор консерваторії заспівав „Чуєш, брате мій..." та „Козака несуть..." Погода дописала. . ."

Антін Манастирський народився в Західній Україні 1878-го року. Належав до малярів і графіків романтичного напрямку. Студіював у Львівській Артистично-Промисловій Школі та в Академії Мистецтв у Кракові. Виставки своїх творів почав уже в 1900-му році. У своїй творчості має іконописи, пейзажі, портрети, картини з етнографії, ілюстрації до багатьох книжок і шкільних підручників. Здобув велику популярність репродукованими на поштових картках творами з козацькою тематикою, як: „В степу", „Біля криниці", „Біля водопою" та ін. До більших його праць належать потрет матері, „Приятелі", „Кумонька", „Паламар", „Запорожець" та ін. — як подає Енциклопедія Українознавства в своїй словниковій частині.

46 дівчаток почали таборування на Союзівці

Союзівка, Кергонксон. — Минулої неділі, 22-го червня, на цій оселі Українського Народного Союзу в Кетскильських горах почався в прекрасній віллі „Львів" цьогорічний дитячий табір, в якому перших три тижні перебуватимуть дівчата, а дальших три тижні хлопці. До дівочого табору в першому дні із усіх 55 записаних зголосилось 46 дітей. Як у минулих роках ,так і цього року табором завідує учителька Зиновія О. Періг, а їй допомагають сестрички: Христина Принада з Картерету, Люба Сіра з Байону, Наталя Чума з Ню Йорку, Леся Дереш з Ірвінґтону, Марта Гаврилюк з Боффало, Оксана Савчук з Бронксу, Адріяна Мушинська з Дітройту, Уляна Черевко з Йонкерсу та Варвара Цюпа з Ню Йорку. Формальне відкриття табору відбулося о год. 3-ій по полудні в приявності головного предсідника УНС Йосипа Лисогора і головного секретаря д-ра Ярослава Падоха, управителів Союзівки Данила Слободяна і Володимира Кваса та батьків і гостей. Програму відкриття започатковано молитвою-піснею „О, споматай нас", опісля було піднесення американського і українського прапорів та спів американського і українського гимнів і короткі завваги командатки табору та представників УНС і Союзівки.

ПРЕЗИДЕНТ УНР В ЕКЗИЛІ НАЙМЕНУВАВ НОВИЙ СКЛАД ВИКОНАВЧОГО ОРГАНУ УНРАДИ

Мюнхен. — Пресовий Бюлетень Українського Інформаційного Бюра подає:

В результаті засідання Президії Української Національної Ради 14 і 15 червня ц. р. Президент УНР в екзилі Микола Лівицький іменував проф. інж. С. Довгаля Головою Виконавчого Органу УНРади і доручив йому подати кандидатів на членів нового ВО. Другим декретом Президент УНР іменував новий склад Виконавчого Органу. Цей декрет є такого змісту:

„До Високоповажаного Пана Проф. Інж. Спиридона Довгаля, Голови Виконавчого Органу.

Високоповажаний Пане Голово,

На підставі статті 20, т. 3, Тимчасового Закону про реорганізацію Українського Державного Центру і на Ваше внесення з дня 15 червня 1969 року іменую Виконавчий Орган Української Національної Ради в такому складі:

Проф. інж. Спиридон Довгаль — Керівник ресортів Преси та Інформації і Військових Справ (із затриманням становища Голови ВО);

Д-р Василь Федорончук — Заступник Голови ВО і Керівник ресорту Зовнішніх Справ;

Іван Тарасюк — Керівник ресорту Фінансів;

Д-р Теофіль Леонтій — Керівник ресорту Внутрішніх Справ;

Д-р Іван Жеґуд — Секретар ВОргану.

Одночасно на Ваше внесення і до Вашого окремого порозуміння з Осередком ВОргану у Ню Йорку, підтверджую на своїх становищах Заступника ВО д-ра Костя Паньківського, членів ВО д-ра Зенона Городиського, проф. Євгена Федоренка, дир. Івана Крамаренка і Державного Секретаря д-ра Володимира Михайлова та заступників членів ВО ген. Аркадія Валійського і д-ра Романа Барановського. Якщо це виявиться доцільним, то дальші доповнення чи зміни у складі ВОргану можуть бути пороблені на Ваше внесення кожночасово.

Мюнхен, 15-го червня 1969 р.

(—) Микола Лівицький

Президент Української Народної Республіки в екзилі.

Совєти облудно відзначають голову муніципальної ради Парижу за сквер ім. Т. Шевченка

Київська „Радянська Україна з 19-го червня подала таке повідомлення:

„Париж, 18. (ТАРС). — Надзвичайний і повноважний посол Радянського Союзу у Франції В. О. Зорін вручив вчора медаль лауреата премії ім. Т. Г. Шевченка голові муніципальної ради Парижа Бернару Роше. У посланні голови урядового республіканського Комітету по преміях імені Т. Г. Шевченка О. Є. Корнійчука, яке теж було передане Бернару Роше, підкреслюється, що ця нагорода свідчить про високу оцінку почуття глибокої поваги до великого українського поета, художника і мислителя, яку продемонструвала муніципальна рада Парижа, присвоївши ім'я сина українського народу одному з мальовничих скверів французької столиці. „Ця знаменна подія, — говориться в посланні, — завжди символізуватиме дружбу і сприятиме розвитку культурних зв'язків між нашими народами". " — закінчує своє повідомлення „Радянська Україна".

Як відомо, кількарічні заходи української громади в Парижі, при активній співпраці церковних кіл, Представництва УНРади, правління Бібліотеки ім. С. Петлюри та ін. наших установ для назви скверу ім. Тараса Шевченка в Парижі закінчилися успіхом і такий сквер названо. На відкритті скверу ім. Т. Шевченка, що є в подвір'ї і прилягає до дверей української католицької церкви св. Володимира на бульварі Сан Жермен у Парижі, був присутній короткий час якийсь совєтський представник, запрошений французькою міською владою. Він швидко зник, а українська молодь в кінці церемонії самовільно почала співати гимн „Ще не вмерла Україна", підхоплений Українським Візантійським Хором під диригентурою проф. Антоновича з Утрехту та всім присутнім громадянством, хоча співу українського національного гимну не було передбачено в протоколі відкриття скверу ім. Т. Шевченка. Тепер успіх вільних українців у Франції совєтський уряд пропаґандивно намагається обернути на свою користь.

Скрипаль Олег Криса став лавреатом на міжнародному конкурсі

Монтреаль. — Скрипаль Олег Криса з України, якому 17-го червня аплодували в залі „Плайс дес Артс" в Монтреалі, став лавреатом другої премії міжнародного конкурсу, що був спонзорований Інтернаціональним Інститутом Музики в Канаді.

У фінальних змаганнях, що відбулися в супроводі монтреальської симфонічної оркестри під диригентурою Отта - Вернера Мілера, брав участь ще один українець Юрій Мазуревич. У 1959 році львов'янин Олег Криса став лавреатом Всеукраїнського Конкурсу музикантів — виконавців. Звання лавреата і другу премію він одержав на міжнародному конкурсі 1962 року імени Г. Венявського, в Познані. А в 1963 році Олег Криса здобув блискучу перемогу над конкурентами - фіналістами тринадцяти країн. Йому присуджено першу премію і його удостоєно високої честі: грати на скрипці володаря чарівних звуків — самого Паґаніні. Повернувшись, Олег Криса концертував майже в усіх країнах Европи з великим успіхом. Був також запрошений з концертом до королівської палати в Лондоні „Бакінґгам Пелес". Брав участь в світовому фестивалі музики в Гельсінках в Празі. В 1970 р. він буде виступати з концертами в ЗСА.

Олег Криса

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $18.00; six months $9.50; three months $5.00. For UNA members monthly 65¢.

Статті підписані їх авторами, не мусять відповідати становищу редакції.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Кінець ери Воррена

У понеділок 23 червня ц. р. перестав урядувати 78-літній голова Найвищого Суду Ерл Воррен. Президент Д. Д. Айзенгавер, який призначив був Ерла Воррена, колишнього губернатора Каліфорнії, на голову Найвищого Суду в 1953 році, через кілька років після того заявив, що це була його „найгірша помилка", яку він будь-коли зробив. Зате Линдон Б. Джансон прославляв Ерла Воррена, як „найбільшого голову Найвищого Суду" за ввесь час існування тієї установи. Останній неначе показний приклад своєї контроверсійности подав Ерл Воррен рішенням з 16 червня ц. р., в якому ствердив, що Палата Репрезентантів порушила Конституцію, заборонивши в 1967 році муринові - конгресменові з Ню Йорку, Адамові Клейтонові Повеллові, зайняти місце в Конгресі. Але в цій самій справі суддя Апеляційного Суду у Вашингтоні Воррен Бергер вирішив, що суд не може втручатися в постанови Конгресу. Воррен Бергер власне й прийшов на місце Ерла Воррена, як новий голова Найвищого Суду.

Рішення Найвищого Суду під головуванням Ерла Воррена носили печать його ліберального світогляду. Щойно майбутність виявить, наскільки Воррен Бергер впливатиме на рішення Найвищого Суду по консервативній лінії. Між трьома чинниками американської влади — Президентом, Конгресом і Найвищим Судом — завжди існувало в деякій мірі суперництво, кожний із тих чинників заздро дбав за свою суверенність, але й усі вони разом дбали за гармонійне діяння, за зберігання між ними конечної рівноваги. Згадане вище рішення у справі Повелла також не створило конфлікту між Найвищим Судом і Конгресом, бо Ерл Воррен не заперечив принципу, що Конгрес має конституційне право виключати, — але не недопускати — будь-котрого свого члена за неетичну поведінку. Конгрес і так не приверне Повеллові ані прав сеньйорату ані наложеної на нього кари 25.000 дол., а Повелл уже засідає в Палаті Репрезентантів внаслідку минулорічного вибору . . .

Закінчення в Найвищому Суді „ери Воррена" стоїть у згоді з загальною зміною в американському політичному кліматі — із зворотом американської громадської думки від лібералізму в сторону консерватизму.

„Світовий жіночий конґрес"

Під великими заголовками совєтська преса повідомила, що у Фінляндії закінчився 4-денний „Світовий Конгрес Жінок". Московська „Правда" з 19 червня сповістила, що цей Конгрес „закінчив свою роботу з великим успіхом". Успіх, очевидно, полягав у тому, що цей контрольований комуністами світовий конгрес виніс постанови, в яких „від імени мільйонів жінок рішуче засуджує американську агресію у В'єтнамі" і „закликає жінок усіх континентів включитися в боротьбу проти імперіялістичних сил" . . .

Московська „Правда" може радіти з приводу такого конгресу, адже все відбулось згідно з комуністичними вказівками з-поза куліс. Але немає причини радіти таким „світовим конгресом" світовому жіноцтву, зокрема матерям - американкам чи матерям-в'єтнамкам. Не треба бути політичною діячкою, щоб розуміти, що війну у В'єтнамі, як попередньо в Кореї, розпалили комуністи. Совєтський Союз посилає до Північного В'єтнаму зброю і гроші, забираючи їх із скарбниці народів, поневолених в СССР, і тим сприяє продовженню війни у В'єтнамі. Немає ніяких підстав обвинувачувати Уряд ЗСА в агресії, бо Південний В'єтнам сам попросив американської допомоги, щоб відбити напад з півночі, розпочатий комуністичними агресорами.

Вартий уваги факт, що жінки, які з'їхалися на той конгрес з різних країн світу, не запротестували проти пониження жінки - матері в СССР, яку режим змушує працювати, як за єгипетської, фараонської неволі. Конгрес не запротестував проти переслідування молоді в „республіках" СССР за те, що вона любить свою культуру, свою мову. Учасниці конгресу промовчали факт окупації Чехо-Словаччини.

Як насправді комуністичні проводирі ставляться до жінок, видко хоча б із того, що на майже 200 учасників московської наради світових комуністичних партій було тільки дві жінки . . .

У ТІНІ ДЕ ГОЛЛЯ

Париж. — Жорж Помпіду став президентом Франції, здобувши приблизно стільки ж голосів, як ген. де Голль у 1965 році. Але позиція його далеко не така, як його великого попередника.

Помпіду отримав 58% голосів, але на число — 11 мільйонів голосів. На 29 мільйонів управнених до голосування це ледве дещо більше як третина. Тобто ледве третина відповідальних за вибір голосували за нього. Коли де Голль мав за собою історію, то Помпіду її не має. А тінь Генерала тяжітиме на ньому важко, починаючи від обслуги Єлісейської палати й кінчаючи всіми міністрами, послами, почерез підозріливих журналістів.

Однак, позиція нового президента й не слабка. Він має за собою всю можливу демократичну легітимність, нечувану у Франції більшість у парляменті, солідний досвід і особисті прикмети: реалізм, колосальну працездатність і здібність вчуватися в нові проблеми. Це — інтелектуал з літературними нахилами, і йому не бракує уяви, щоб знаходити оригінальні виходи у складних ситуаціях. А це останнє чи не найбільш потрібне. Зокрема щодо молоді.

Його бо вибір був наслідком розпаду лівиці. При цьому виявилося, що компартія зробила помилку, наказавши своїм прихильникам бойкотувати другу туру виборів: якась частина (30-35%) не послухала цього наказу. Його вибір являє собою незбитий доказ глибокої демократичности Франції: відкидаючи де Голля, нарід вибирає ним передбаченого наступника. Вибирає вільним і таємним голосуванням, а не приймає з призначення.

Та до цієї ідилічної картини треба додати ще всі тіні. Франція сьогодні це країна робітництва й молоді. Серед цих двох третин населення помітна радикалізація. Коли лівицю паралізує і паралізуватиме розходження соціялістів з комуністами, то центристи, які програли вибори, не дадуть себе легко „купити". Відомо, що наслідки минулорічної „травневої революції" не заліковано ні в політичній, ні, зокрема, в господарській площині. І поза всіми фанфарами перемоги Жорж Помпіду чує підземний гуркіт невдоволення, гуркіт назріваючої господарської та соціяльної кризи.

Для доброго старту він має, як кажуть, сто днів. Тобто вакаційний період. На осінь, щоб запобігти кризі, він мусить виступити з проєктом розв'язання всіх назріваючих проблем.

Жорж Помпіду не раз висловлювався, що Францією правити дуже важко. Вона легко схиляє голови перед королями, а ще легше відрубує голови вчорашнім володарям. Тим то так усі, що розглядають тепер сильветку нового президента, наголошують його селянське походження. Його натуру селянина з бідних гірських околиць, який мусів ганяти худобу за 20 миль, щоб з користю її продати. Тому він мусів бути твердим, але й поступливим. І це лежить у природі нового президента: він уміє слухати, як ніхто, але при тому вміє швидко рішати. Має здібність до твердого торгу, що виявив у минулорічних переговорах з робітничими синдикатами.

Знає Помпіду також, що до торгу треба приступати з певними даними. Тому його уряд буде комбінацією голлістів із союзниками з табору центристів, навіть радикалів.

Новий прем'єр Жак П'єр Мішель Шабан - Дельмас, якому Помпіду д о р у ч и в зформувати уряд, народився 1915 р. в Парижі. Під час другої світової війни відігравав визначну ролю в резистансі, виступаючи під псевдом „Шабан". Після війни додав це псевдо до свого прізвища. В уряді Мендес-Франса був міністром громадських праць, в уряді Гі Молле був міністром без портфеля, а в уряді радикала Фелікса Гайяра — міністром оборони. Останні 10 років був головою Національних Зборів.

Закордонну політику зробить Помпіду гнучкішою, не намагаючись в цій справі учиняти будь - яку революцію. Коли де Голль робив історію, то Помпіду робитиме політику. Сьогодні бо для державних народів основна проблема не н а ц іональна гордість, і не престиж, а задоволення громадян, зміцнення господарської суверенности країни, чим осягається престиж і політичний голос. Можливе це тільки при умові спокою і стабільности, отже змушує поширити коло співробітників, розкласти на всіх тягар відповідальности.

Жорж Помпіду намагатиметься внести свій стиль, хоч напевно й хоче затримати сучасну конституцію, а тим самим і капітанську ролю президента на американський зразок. Саме тут важко лежатиме на ньому тінь де Голля, тут будуть великі труднощі. Але остаточно його перемогу вирішив аргумент, що він має досвід, який йому допоможе. Також має він здібність пристосовуватись до обставин і їх використовувати. Адже цей учитель літератури став був директором банку Ротшільда і залишив це становище не через те, що йому з тим не повелося.

Кажуть, що найбільша небезпека для сучасного державного мужа не вміти пристосовуватись, бо все міняється головокружним темпом. Ця небезпека Помпіду не загрожує, хоч йому навіть голлісти (ліві) закидають, що не має він у собі ані краплини робітничої крови й має замале вичуття робітничих проблем. Та минулорічні переговори з синдикатами збивають цей закид. Він не революціонер, але має вичуття реформ. І вичуття їх конечности, і необхідну в таких випадках твердість.

Його основним завданням буде знайти рівновагу між вимогами своїх прихильників, голлістів, які хотітимуть використати перемогу, спираючись на парляментарній більшості, і між тими, що являтимуть грізну опозицію, коли їх не допустять до співвідповідальности. Вже в підготові складу уряду президент виявив зрозуміння цих проблем. Нема сумніву, що він намагатиметься реалізувати великі пляни де Голля, але іншим шляхом, парляментарним. Бож власне де Голль відійшов тому, що вибрав незручний шлях, а не через саму суть своїх плянів — регіоналізації чи співучасти (партиципації) робітництва.

Моріс Шуман, близький приятель Помпіду і довголітній міністер його кабінету, каже, що президент дещо звисока трактує людей, але дуже скромний у відношенні до проблем і майже покірний супроти фактів. Це сполучення він уважає дуже щасливим і закликає Францію використати таке поєднання, дати підтримку голові держави, щоб таким чином схопити в руки історичний шанс.

При всьому своєму нахилі до революцій, французи мають незвичайно глибокий респект перед леґальністю. Тому президент не вимагатиме від противників, щоб вони поділяли його погляди. Не може вимагати, щоб вони слухали його сліпо. Він має сто днів, щоб знайти програму, з якою більшість погоджувалась би. Але ніхто не може передбачити, чи й найкращі пляни не розпадуться на камені якоїсь несподіванки, як то було в травні минулого року...

Т. Дж.

Володимир Мацьків

ДВОМОВНІ ШКОЛИ В ЗСА І МИ

Кілька днів тому преса подала вістку про те, що у Філядельфії в і д к р и в а ю т ь двомовну - білінґвальну публічну школу і що в цій школі навчатимуть усіх предметів англійською і еспанською мовами. Ця школа матиме покищо експериментальний характер, але в найближчій майбутності таких шкіл буде більше. Існує вже навіть спеціяльний закон, що цю справу реґулює, бо хочуть, щоб щонайменше 40 мільйонів американців добре знали бодай одну мову, крім англійської. Згадується про французьку, німецьку, китайську, японську, російську та інші мови.

З цього виходить, що теорія т. зв. „стоплювального кітла" (мелтінґ пат), на підставі якої всі люди, що живуть у ЗСА, повинні відректися матірньої мови та приналежности до свого національного пня і прийняти англійську мову та культуру за свою рідну, стаючи американським гібридом - мішанцем, теорія, яку старанно реалізували й реалізують в школах, навіть наших парохіяльних — не склала іспиту.

Як бачимо з щоденного життя і з комунікатів преси, американців з їх тільки англійською мовою не долюблюють у широкому світі, не зважаючи навіть на їхні долярі, і тому Департамент Освіти, Добробуту та Здоров'я, дослідивши справу через відповідні комісії, рішився на новий крок.

Правду кажучи, до цього допровадили також демонстрації та розрухи муринів і деяких етнічних груп, які в різний спосіб домагаються навчання своєї рідної мови та культури в публічних школах ЗСА.

Чи будуть такі публічні — початкові й середні — школи, в яких учили б і української мови, годі сьогодні вгадати, але існує інша можливість, яка може принести зворот у навчанні нашої дітвори рідної мови, історії, культури.

Маю на увазі парохіяльні школи, що їх побудовано і вдержується нашими власними фондами, нашою важкою працею та жертвенністю.

Коли існує закон, який дозволяє на існування двомовних публічних шкіл, то не виключено, що можуть бути такі самі школи приватні та парохіяльні, в яких рівнобіжно навчатимуть англійської і української мови, англійсько - американської історії і історії нашого народу та його культури.

Треба тільки, щоб наші міродайні чинники чимскоріше познайомилися з цим законом і вжили б під час вакацій відповідних заходів у шкільних урядах, щоб уже з нового шкільного року можна було розпочати працю в тих школах згідно з новим законом, який уважає нашу рідну мову за рівнорядну з англійською, а не за „конечне зло", як це буває в деяких наших школах.

Важливу і дуже відповідальну ролю може і повинна відіграти тут Шкільна Рада, а ще більше Український Конгресовий Комітет Америки, який мусить негайно взятися за цю справу і в найближчому часі довести її до гідного й позитивного завершення.

Шкільна Рада повинна також подумати про навчальні програми для всіх кляс і про відповідні підручники. Хочемо вірити, що УККА, розуміючи важливість справи, призначить на це відповідні фонди, без яких годі щонебудь зробити.

Не менше пекучою справою є справа підготови вчителів до таких шкіл. На підставі досвіду та пильної обсервації бачимо, що сестри, які навчають у парохіяльних школах, не радо беруться до навчання української мови, і школи анґажують для цього більше чи менше кваліфіковані сили з парохій. Не знаю, яка в цьому причина, але її треба дослідити і це недомагання усунути.

Читаємо в пресі також, що в бюджеті ЗСА існують спеціяльні фонди для навчання не - англійських мов. Думаю, що й цю справу варто перевірити і, якщо можливо, використати. Чейже бюджет покривається з наших податків. Отже, коли ми платимо податки, то маємо повне право користати з бюджету.

Як бачимо, справи важливі і пильні, і було б великим промахом з нашого боку, якщо ми такі можливості змарнували б чи злегковажили.

Читайте українські книжки І газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

РЕЗОЛЮЦІЇ УЛТПА

Українське Лікарське Товариство Північної Америки на своєму XIII З'їзді Делеґатів в днях 30 і 31 травня та 1 червня ц. р. вибрало Резолюційну комісію в складі: д-ри Р. Осінчук, О. Волянський, П. Джуль, В. Коваль, В. Олесницький і І. Скрипух, яка запропонувала, а З'їзд Делеґатів одноголосно схвалив такі резолюції:

1. З'їзд вітає:

а) Усіх українських лікарів на Батьківщині, які в умовинах національного тиску й обмеженої особистої свободи чесно й гідно стоять на службі здоров'я Народу.

б) Наших членів УЛТПА та всіх українських лікарів у діяспорі і бажає їм успіху в професійній та громадській праці.

в) З'їзд з признанням відмічає в останньому часі активну громадську діяльність наших членів та їх велику жертвенність на церковні, національно - громадські та культурні цілі.

г) З уваги на збільшені адміністраційні та видавничі зидатки Т-ва З'їзд заохочує і закликає всіх членів Т-ва збільшити жертвенність для власних цілей нашого Т-ва.

З'їзд закликає Головну Управу, Видавничу Комісію й Редакційну Колеґію нарешті закінчити „Лікарський Альманах" та випустити його у світ з нагоди 20-ліття нашого Товариства у 1970 році.

Закликає Головну Управу та Управи Відділів УЛТПА звернути особливу увагу на доріст Т-ва і посилити організаційну працю в цьому напрямі.

З'їзд щиро дякує колезі д-рові П. Джулеві за вміле редаґування нашого журналу „Лікарський Вісник", його готовість продовжувати цю повну пожертви для Т-ва працю у наступній каденції.

З нагоди 50-річчя Української Революції З'їзд з гордістю вшановує пам'ять лікарів, які на різних етапах визвольної боротьби згинули смертю героїв.

З'їзд з великим жалем вшановує пам'ять усіх членів Т-ва, що померли за останні два роки, а зокрема з болем відмічає смерть д-ра Софії Парфанович, знатної лікарки, громадянки й письменниці, яка своєю професійною, громадською та літературною працею гідно записалась в історії нашого Т-ва й громади.

У зв'язку із близьким 20-річчям існування УЛТПА З'їзд закликає Головну Управу докласти всіх старань, щоб у рамках наміченого VIII Наукового З'їзду у Філядельфії гідно й достойно відсвяткувати Ювілей Товариства.

2. З'їзд щиро вітає Первоієрархів усіх українських Церков, керівників українських державних установ в екзилі, наукових установ НТШ, УВАН, Катедри Українознавства при Гарвардському Університеті, керівників професійних, академічних, ц е н т р а л ьних, суспільно - громадських товариств та всіх інших установ, які працюють для добра українського народу та його національного й соціяльного визволення.

З'їзд шле свій найсердечніший привіт голові Української Католицької Церкви, Його Блаженству, Верховному Архиєпископові Йосифові Кардиналові Сліпому і просить Його, як можна скоро скликати Конституційний Синод нашої Церкви для створення Помісної Української Католицької Церкви й завершення її патріярхаль-

(Закінчення на стор. 3-ій)

ЛИСТ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ПРО ШКІДЛИВЕ СЛОВО

У „Свободі" з 14 травня ц. р. вміщено мою статтю „Слово, шкідливе для історії України" (про слово „русифікація", вживане на означення московщення чи російщення). У відповідь на цю статтю забрали слово ред. Роман Ільницький і п. В. Коваль у „Свободі" з 22 і 23 травня ц. р., у відділі „Голоси читачів".

Одначе, ред. Р. Ільницький з'ясував невірно суттєвий зміст моєї статті. Поперше, дав він заголовок своєму дописові: „Русифікують" чи „обкацаплюють" Україну"? А я не пропонував заступити слово „русифікують" словом „обкацаплюють"; я тільки вичислив його в ряді слів, які подав на те значення словник М. Уманця. Як видно з моєї статті, я пропоную вживати слів „московщити" або „російщити".

Подруге, Р. Ільницький невірно представив, що я уважаю за шкідливе для історії України. Він приписав мені такі думки: „П. Ісаїв переконує, що, пишучи „русифікація України", можемо викликати враження, що насправді йдеться про її українізацію... Певний, що не знайдеться ні одного, хто поставив би знак рівняння між „русифікацією" і „українізацією..."

А в дійсності я написав так: „Коли ж тепер в українській пресі вживають слова „русифікування" на означення московщення чи російщення, то... асоціюють у читача слово Русь із словом Московщина, і так виробляють у нього переконання, може й підсвідоме, що Русь — це Московія, Росія, а не Україна". Тільки немов на марґінесі перед тим я написав: „Коли брати значення слова русифікувати з української точки зору, то воно в дійсності означає українізувати, а не московщити чи російщити". Одначе, я ніде не писав, що побоююся, щоб хтось із читачів розумів під русифікацію українізацію.

З наведеної вище цитати із моєї статті видно, що я побоююся ставлення знака рівняння між словом Русь і Росія, а не Україна, тобто зовсім інакше, як це приписав мені Р. Ільницький.

Також і п. В. Коваль наприкінці своєї статті приписав мені один інший погляд, як той, що я висловив, а саме він написав: „А зовсім анекдотично виглядає твердження згаданого автора про те, що слово „русифікація", вживане на еміграції, причинилося до вживання його в так званих „захалявних писаннях" ". А в дійсності я написав зовсім навпаки, а саме, що захалявна література мала вплив на еміграційну. Те речення в моїй статті звучить: „Думаю, що до вживання цього слова („русифікації") в українській пресі у вільному світі причинилося, зокрема, вживання його в українських так званих „захалявних" писаннях, які дістаються з України до вільного світу і тут передруковуються".

Д-р Петро Ісаїв
Філядельфія

Василь Волицький

ДЕЩО ПРО РОГАТИН І ПРО РОГАТИНСЬКУ ПРИВАТНУ УКРАЇНСЬКУ ГІМНАЗІЮ

(5)

В гімназії і поза нею говорив тільки літературною мовою Наддніпрянщини. Від мови, що її досі ми вивчали в школі, в основному вона різнилася формами особового займенника чоловічого і середнього родів у 2, 3 і 4 відмінках однини, подвоєнням приголосних у іменників, що закінчувалися голосною „є", згл. „я", перед приголосною і змінювала наголос у деяких словах. Для нашого учнівського вуха „нова" мова видавалася милозвучнішою, хоч деякі нові слова, наприклад, „житло", засвоювали тяжкувато. Від нас наш новий учитель вимагав, щоб ми нашу мову називали українською, не „руською", бо наша батьківщина називається Україною, і українською мовою говорить тридцять мільйонів нашого народу на широких просторах Наддніпрянщини. Таке ставлення будило в нас почування національних гордощів і сили.

Мабуть, під впливом М. Венґжина-Угрина уже в наступному році в гімназії назву „руська мова" змінили на „українська мова".

Ентузіяст лицарських традицій Запорізької Січі, Микола Венґжин — Угрин Безгішний зорганізував восени 1911 р. у своїй підопічній I „б" клясі „Молоду Січ" імени гетьмана Івана Мазепи. Він бажав у серцях юних січовиків вирощувати національну гордість, почуття карности, пошани до рідного війська і готовість у майбутньому чинами послужити відновленій українській державі.

Двадцять років пізніше, коли й я став учителем Рогатинської гімназії, засновник „Молодої Січі" говорив: „Нехай козацькі прапори, булави, зброя і пірначі моїх січовиків це була романтика, але романтика й традиції у житті народів завжди були і будуть світлом у темряві" . . .

В цьому ж напрямі працював також Пласт, що ним піклувався д-р Никифор Гірняк, засновник у гімназії відділу протиалькогольного товариства „Відродження", до якого з'єднав всю молодь, даючи доповіді про шкідливість на молодий організм алькоголю і нікотини. Відзнаки „Відродження" прикрасили вилоги одягів всіх наших учителів. Він же у травні 1914 р. зорганізував у Рогатині протиалькогольний З'їзд молоді нашої і Тернопільської гімназій. З'їзд вітав проф. Яцкевич, опікун „Відродження" в Тернополі, а доповіді читали учень VII кляси Н. Н. з Тернополя і М. Дорошенко з VII кляси нашої гімназії.

Зразково поставлена навчально-виховна справа в гімназії єднала їй признання в РТП, що прийняло нову назву Українського Товариства Педагогічного у Львові, і одночасно в широких колах українського суспільства в Галичині та в Наддніпрянщині. Восени 1911 р. одного дня у вечірніх годинах відвідав гімназію митрополит Андрей Шептицький. В пропам'ятній книзі він записав: „Нехай Господь благословить велике діло".

З Наддніпрянщини відвідали гімназію мистець-маляр Фотій Красицький з Києва, Андрій Сліпченко з Борзни на Чернігівщині, а з Галичини маляр Іван Труш, що при цій нагоді прочитав доповідь про Івана Франка, д-р Кость Левицький — голова Української Парляментарної Репрезентації, що в кругах віденського Міністерства Освіти пильно трудився над висданням гімназії удержавлення, що й було приобіцяне на 1915 рік, після того, як в гімназії відбудеться перша матура. Вітав у гімназії також „січовий батько" — д-р Кирило Трильовський, що теж був послом до Віденського парляменту і до Галицького Сойму.

Виховну працю гімназії високо цінили українські селяни не тільки Рогатинщини, але й дальших повітів. Прикладом цього — селянин Іван Телев'як із Збаражчини. Щоб побачити гімназію, він восени 1911 р. приїхав до Рогатина і на руки директора склав княжий дар — 1 000 корон. Другу тисячу привіз восени 1912 р.

Цього тихого приятеля молоді і мецената гімназії кожного разу ми вітали у великій залі. Він одягнений у звичайний збаразький кожух, з довгим сивиною припорошеним, на селянський лад підстриженим, волоссям, голубив нас з почесного сидження лагідною усмішкою своїх синіх добрячих очей. В наших думках він будив подив до своєї скромної зовнішности і водночас почуття глибокої пошани за високу шляхетність селянської душі.

З Наддніпрянщини у навчальному році 1911-1912 прийшли до гімназії два учні — Гаврилко з Полтави і Плевако з Харкова, а в наступному, 1912-1913 р. ще три з Кубані. Піклувався ними і допомагав матеріяльно Борис Мачех, адвокат у Москві, забезпечивши їм кошти удержання в гімназії і прожиток у Рогатині.

Часописи і журнали знайомили нас з життьовими питаннями українського громадянства по цей і по той бік Збруча.

(Далі буде)

ЗАСІДАННЯ ПРЕЗИДІЇ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІОНАЛЬНОЇ РАДИ

Мюнхен. — Пресовий Бюлетень Українського Інформаційного Бюра повідомляє:

В днях 14 і 15 червня 1969 р. відбулося засідання Президії УНРади при участі Президента УНР в екзилі Миколи Лівицького і Виконавчого Органу. Крім членів Президії, в засіданні брали також участь поодинокі члени УНРади від різних фракцій. Засідання відкрив і ним керував Голова УНРади Яків Маковецький. Головною точкою порядку денного було звідомлення Голови ВО УНРади та інших членів ВО про їх діяльність за період від 6-ої Сесії УНРади до червня 1969 р.

Голова ВО д-р Атанас Фіголь подав звіт про свою працю за згаданий період. Після звіту відбулася дискусія, в якій взяли участь представники фракцій УНРади, що розглянули і піддали аналізі цей звіт. Більшість речників фракцій наводили факти й аргументи, які доводили, що Голова ВО др Фіголь не виконав завдань, поставлених перед ним на 6-ій Сесії УНРади, і не використав тих можливостей, що сприяли його праці, а також не зумів налагодити нормальної політичної співпраці з більшістю фракцій УНРади, йдучи по лінії неприйнятній для Державного Центру Української Народної Республіки в екзилі. Тим треба й пояснити розходження в політичних напрямних не тільки між більшістю фракцій УНРади і Головою ВО, але і його розходження з Президентом УНР та Головою УНРади. Політичних напрямних Голови ВО не поділяли члени ВОргану в Мюнхені, а Президент УНР і Голова УНРади ще перед засіданням звернулися до Голови ВО окремим листом, в якому вичислили ряд недоліків, яких допустився Голова ВО на своєму становищі.

Беручи все це до уваги, члени Президії УНРади від п'яти фракцій, а саме УРДП, ОУН, УСП, УНДС і СКТСУ, ухвалили висловити недовір'я Голові ВО д-рові Атанасові Фіголеві. Члени Президії УНРади від двох фракцій (ОУНз і УНДО) не брали участи в голосуванні, але були присутні на засіданні і брали активну участь у дискусії.

Виконуючи волю більшости членів Президії УНРади та її ухвалу, Президент УНР на підставі статті 18, т. 9, Тимчасового Закону звільнив д-ра А. Фіголя від обов'язків Голови ВО УНРади, що, згідно з Тимчасовим Законом, автоматично потягає за собою уступлення цілого складу Виконавчого Органу. Відразу після того Президент УНР виголосив політичну заяву, яку Президія УНРади прийняла до відома (зміст заяви подано окремо в Бюлетині і він буде надрукований в черговому числі „Свободи").

Всі інші члени Виконавчого Органу в Мюнхені склали свої звіти з діяльности на письмі.

Під час кількагодинної перерви засідання Президії УНРади Президент УНР невідкладно відбув розмови з представниками фракцій, поставивши їм запитання, яку кандидатуру вони ставлять на Голову наступного Виконавчого Органу. Представники більшости фракцій запропонували кандидатуру проф. інж. Спиридона Довгаля. Після цих офіційних розмов, що відбувалися у приявності Голови УНРади, і виявлення бажань більшости фракцій УНРади, Президент УНР окремим декретом іменував на голову ВО УНРади проф. інж. С. Довгаля та доручив йому формувати новий склад Виконавчого Органу.

Після того продовжувалося засідання Президії УНРади, на якому Президент УНР оголосив декрети про іменування Голови ВОргану і, на його внесення, нового складу ВОргану та відібрав присягу вірности служби Державному Центрові Української Народньої Республіки та українському народові від Голови і членів ВОргану. Голова ВО УНРади С. Довгаль у своєму виступі висловив подяку від усіх членів нового ВО Президентові УНР, Голові УНРади та фракціям УНРади за довір'я, виявлене до його особи та до всіх членів нового ВО, і повідомив, що своє експозе він подасть на наступному засіданні Президії УНРади, де будуть також подані пляни діяльности цілого ВОргану на наступний період. Президент УНР і Голова УНРади висловили новому ВО побажання повного успіху в його праці.

Після того Президія УНРади полагодила ще ряд поточних справ, розглянувши при цьому також справу спадщини В. К. Винниченка. Після закриття засідання Президії УНРади відбулося перше коротке засідання нового Органу в приявності Президента УНР, Голови УНРади і Голови Державної Контрольної Ради.

З нагоди вінчання нашої доні

ОКСАНИ з п. ОСИПОМ СЛИВКОЮ

вважаємо вказаним відзначити цю нашу родинну подію пожертвами на ті цілі, що їх важливість є справді пекучою.

Тому жертвуємо 500.00 долярів на „Визвольний Фонд" з призначенням на допомогу тим Непоборним, що на Рідній Землі, в обороні українських національних та культурних цінностей, вибирають в'язниці, заслання, переслідування, але не припиняють своєї боротьби.

Побіч цього жертвуємо 500.00 долярів на Український Університет у Римі, що безупинними заходами нашого Верховного Архиєпископа й Кардинала Йосифа Сліпого має стати нашим виховним та культурним осередком та чинником пропаганди української справи у Вічному Місті.

Віримо, що наша скромна пожертва спонукає інших до наслідування, що буде доказом, що широкі круги української політичної еміграції в радісній атмосфері родинних святкувань не забувають потреб Рідної Справи, що високим змістом сповняє їхнє життя й поза межами поневоленої Батьківщини.

Д-ри ОЛЬГА й ОСИП КОРОПЕЙ

„Союзівка", Кергонксон, Н. Й.,
дня 22-го червня 1969 р.

КОМУНІКАТ ч. 1

в справі поїздки до Риму на Посвячення Собору Св. Софії

1. Крайова Управа Товариства за Патріярхальний Устрій УКЦеркви в Америці організує масову поїздку мирян до Риму на посвячення Собору Св. Софії, що відбудеться в днях 27-28 вересня ц. р.
2. Поїздку плянується спец. замовленими („чартерованими") літаками. Від'їзд з Ню Йорку в п'ятницю, 26 вересня, — поворот до Ню Йорку в п'ятницю, 3 жовтня 1969 р.
3. Кошти переїзду літаком в обидві сторони виноситимуть 255.00 дол. Частина учасників буде приміщена в гуртожитку (Domus Pacis), інші в готелях за оплатою 5 до 6 дол. денно від особи.
4. На організатора поїздки Крайова Управа просить п. Ярослава Пастушенка, фін. реф. Т-ва.
5. Зголошення просимо надсилати поштою найдальше до дня 15-го серпня ц. р. на адресу:
   SOCIETY FOR THE PROMOTION OF THE PATRIARCHAL SYSTEM IN THE UKRAINIAN CATHOLIC CHURCH
   P.O. Box 599, Cooper Station
   NEW YORK, N.Y. 10003
6. Кожний учасник поїздки мусить мати важний пашпорт та потвердження щеплення проти віспи.
7. Не-громадяни ЗСА мусять мати "Re-entry Permit"; одержання цього документу в еміґраційних властях на місцях триває около 6 до 8 тижнів.
8. У всіх справах просимо звертатися до організатора поїздки на вищеподану адресу. На бажання можете одержати аплікації на пашпорт чи на "Re-entry Permit", як також книжечку щеплення.

В Ню Йорку, дня 20-го червня 1969 р.

КРАЙОВА УПРАВА
Т-ВА ЗА ПАТРІЯРХАЛЬНИЙ УСТРІЙ
в АМЕРИЦІ

НЮ ЙОРК і ОКОЛИЦЯ!

В п'ятницю, 27-го червня 1969 року
о год. 7:30 веч.
в Домівці Товариства „Дністер"
361-го ВІДДІЛУ УНС
при 119 Еве. „А", між 7 і 8 вулицями в Ню Йорку,

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ

Окружного Комітету Відділів УНС міста НЮ ЙОРКУ і околиці

до участи в яких запрошені Урядовці, Представники та конвенційні Делегати наступних Відділів:

4, 5, 6, 8, 16, 19, 46, 66, 69, 86, 88, 117, 129, 130, 158, 184, 194, 195, 200, 203, 204, 210, 211, 256, 267, 293, 310, 325, 327, 361, 393, 433, 435, 450, 455, 457, 485 і 489.

ПРОГРАМА ЗБОРІВ:

1. Відкриття.
2. Вибір Президії.
3. Приняття протоколу попередніх Зборів.
4. Звіти з діяльности Окружного Комітету.
5. Дискусія над звітами.
6. Уділення звільнення Окружній Управі.
7. Вибір Окружної Управи та Контрольної Комісії.
8. Устійнення та схвалення пляну праці на 1969 рік.
9. Доповіді Головних Урядовців.
10. Дискусія та ухвали.
11. Вручення нагород заслуженим організаторам в 1968 році.
12. Закриття зборів.

У Зборах візьмуть теж участь

ЧЛЕНИ ГОЛОВНОГО УРЯДУ УНСОЮЗУ

Закликаємо всі Відділи і їх уряди та конвенційних Делегатів, як і інших активних союзовців, взяти участь у цих Зборах.

ПІСЛЯ ЗБОРІВ — ПЕРЕКУСКА

За управу Окружного Комітету:

ІВАН ФЛИС, голова — МИКОЛА ХОМАНЧУК, секретар

Подяка

Всім Приятелям, Знайомим та Організаціям, які усно чи листовно привітали мене з моїм 90-літтям, а також усім Організаторам та Учасникам Ювілейних Святкувань, тут і за кордоном, складаю свою сердечну подяку.

МАРІЯ ЛІВИЦЬКА

ТОВАРИСТВО УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
— ВІДДІЛ МІННЕСОТИ —
ПОВІДОМЛЯЄТЬСЯ, ЩО

в четвер, 26-го червня 1969 року
о год. 7-ій веч.
в УКР. АМЕР. ДОМІ — МІННЕАПОЛІС

— відбудуться —

ШИРШІ ТОВАРИСЬКІ СХОДИНИ

О год. 8-ій буде висвітлений фільм

ПОВІНЬ в МІННЕСОТІ 1965 Р.

і показ около 140 слайдів з повені 1969 року в Північній Дакоті (Мінот), з поясненнями про причини повені, методи і організацію інженерської праці (Corps of Eng.) в борбі з виливами.

Просимо Колег прибути разом з Дружинами і просити Знайомих.

Оксана Керч у Дітройті

Відзначена другою нагородою Літературним Фондом ім. І. Франка в дні 3-го грудня 1967 р. за повість „Наречений" письменниці „Наречений" письменниця тупала в Дітройті на запрошення Об'єднання Жінок ОЧСУ і Асоціяції Діячів Укр. Культури. Влаштована зустріч з громадянством була многолюдна і цікава. Відкрила її голова Об'єднання, п. І Цісик, а основну доповідь про лавреатку виголосив Ю. Тис, давши її життєпис і творчу сильветку. Він згадав про низку оповідань в часах початкової діяльности письменниці, які вона друкувала в журналах і газетах у Львові. Після війни на еміґрації появилась в 1957 р. в Аргентині її перша повість „Альбатроси", а друга „Наречений", через 8 літ у Торонті. Найновіша — „Такий довгий рік" — передана вже до друкарні.

У програмі вечора були уривки з творів Оксани Керч. Під час доповіді Юрія Тиса читав Роман Тарнавський чотири місця з „Альбатросів", також Ада Легета, Тамара Рихтицька, Роксоляна Прийма і Ліда Тарнавська відчитували місця з нагородженої книжки „Наречений". Можна було радіти, вслухуючись не тільки в зміст уривків, але теж у гарну його передачу молодими людьми українською мовою, без закраски англійщини. Гарна декорація сцени була теж ділом молоді.

Були теж два концертові виступи. Солістка Христя Липецька відспівала три пісні: Гнатишина „Богородице Діво", Біласа „Горить моє серце" та „Осінні троянди". Відтак Оксана Скипакевич відіграла сольо на фортепіяні Рахманінова „Полішинель". Одно і друге урізноманітнили програму. Шкода, що не переплітано ними точок академічної частини. Відоме „Богородице", що його знаємо з платівок віденського церк. хору, запрезентоване тоді соковитим меццо - сопраном Липецької, побільшило слухачам насолоду від прегарного співу солістки, ще й багатим фортепіяновим супроводом Марусі Лончини, в тому сольовими фраґментами. Молитовна пісня зробила глибоке враження.

В міжчасі вручено зворушеній письменниці китицю червоних рож.

Після кави й солодкого забрав ще раз слово Юрій Тис на прощання, вдавшись дотепно до канцелярської мови, чи „письменного стилю" з часів гетьмана Хмельницького, й побажав Оксані Керч дальшого успіху в творчій праці. Письменниця давала автографи.

В. Несторович

РЕЗОЛЮЦІЇ УЛТПА

(Продовження зі стор. 2-ій)

ним устроєм. Рівночасно заявляє Йому свою готовість дати всяку моральну й матеріяльну допомогу.

З'їзд запевняє Українську Православну й інші Українські Церкви, що українські лікарі з однаковою увагою й пошаною відносяться до їх церковних справ і запевняють їх про свою щиру підтримку.

З'їзд вітає всіх Високопреосвященніших Владик УКЦ в діяспорі і просить їх використати сьогоднішню велику хвилину й нагоду для нашої Мученичої Церкви і нарешті вжити всіх своїх щиросердечних заходів до скликання Синоду УКЦ, а своєю активною участю причинитися до завершення її патріярхальним устроєм під проводом великого Мученика за віру Христову, нашу Церкву й Народ — Його Блаженства Верховного Архиєпископа Йосифа Кардинала Сліпого.

З'їзд уважає, що під сучасну пору, в загрозливих умовинах для наших Церков, проблема створення Помісної Української Католицької Церкви та створення Патріярхату є надзвичайно важливою проблемою Церкви й Народу, яка вимагає підтримки не лише нашої церковної Ієрархії, але також усіх мирян у діяспорі.

Тому З'їзд, з признанням стверджуючи численну участь наших лікарів в акції за створення Патріярхату та для доведення цієї акції до успішного кінця, закликає:

а) Головну Управу та Управи Відділів УЛТПА вислати негайно в цій справі петицію до Святішого Отця Папи Павла VI з проханням наділити нашу многострадальну УКЦеркву Патріярхатом. Таку петицію З'їзд схвалює вислати також від імени Загальних Зборів.

б) Рівночасно УЛТПА закликає наші репрезентативні установи СКВУ, УККА в ЗСА та КУК у Канаді не лише декларативно, але й також активно взяти участь у організації нашої громади Північної Америки і дати всебічну та активну піддержку нашій церковній Ієрархії в справі скликання Синоду УКЦеркви та завершення її патріярхальним устроєм.

УЛТПА, як професійно-громадська організація, що об'єднує в ЗСА та Канаді членів лікарської, дентистичної та споріднених професій без огляду на їх віровизнання чи політично - партійну приналежність, закликає всіх лікарів й надалі брати живу участь та спомагати всі зорганізовані ланки нашого національного, церковного, наукового - культурного та суспільно - громадського життя.

Визнаючи СКВУ, УККА в ЗСА та КУК у Канаді за репрезентативні організації нашої громади в обох згаданих країнах, З'їзд:

а) Схвалює участь УЛТПА у проводах обох названих організацій.

б) Висловлює довір'я до своїх представників в Екзекутиві й Політичній Раді УККА д-рові С. Ворохові та д-рові Р. Осінчукові за їх дотеперішню діяльність, зокрема за їх хоч ще не завершені консолідаційні заходи на терені УККА.

в) Напередодні 10-го Конґресу Українських Американців українські лікарі з великим стурбованням дивляться на все ще не полагоджену справу великого громадського конфлікту й вимагають від провідних чинників УККА та Асоціяції Українців Америки вжити всіх можливих заходів, щоб його зліквідувати ще перед Конґресом.

Д-р Борис Филипчак
Голова З'їзду Делегатів

Д-р Ірена Гребеняк
Секретар

Ростуть ряди наших молодих професіоналів

Ню Йорк. — Орест Всеволод Заклинський одержав 5-го червня ц. р. ступінь доктора медицини в медичній школі Downstate Medical School. Д-р Заклинський, п. п. Володимира і Марії Заклинських з Ню Йорку, розпочав освіту в українській католицькій школі св. Юра в Ню Йорку, а після цього вчився в середній школі St. Francis Xavier HS. Згодом він покінчив каледж Ню-Йоркського Університету і вступив на медичні студії. Молодий лікар спрямовує свою увагу на хірурґію а особливо на спеціялізацію в трансплянтації органів людського тіла. Під час раніших вакацій він працював у відомого спеціяліста професора Адріяна Кантровича в Ню Йорку, а в останньому році провів чотири місяці на Університеті Кольорада у відділі трансплянтації нирок і печінки під доглядом проф. д-ра Штарцля. На лікарську практику т. зв. інтерншип він прийнятий до шпиталю Корнельського Університету в Ню Йорку і розпічне її з днем 1-го липня ц. р. Д-р Орест Заклинський був одиноким українцем між 184 ґрадуантами своєї школи. Українська громада радо вітає ще одного молодого лікаря українця і бажає йому осягнути намічену ціль у вибраній ділянці спеціялізації. Д-р Заклинський і його батьки є членами 194-го Відділу УНСоюзу.

Д-р О. В. Заклинський

Н. Н.

КУРЕННЯ, ПЕРЕТОВЩЕННЯ І ФІЗИЧНА НЕАКТИВНІСТЬ — це головні чинники, що викликають сердечні удари та часто спричиняють передчасну смерть. До таких висновків прийшла комісія після перевірки стану здоров'я 110 тисяч осіб у Ню Йорку. Курці, сказано у звіті, надрукованому в „Американському журналі громадського здоров'я"', наражені вдвічі більше на хвороби серця, ніж ті, що не курять. Перетовщені люди загрожені на 50% більше мати серцеву атаку, аніж худі, або поміркованої ваги.

В ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ
Дорогого МУЖА, ВАТЬКА І ДІДУСЯ

бл. п. ЙОСИФА САЛЕЦЬКОГО

відправиться

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА
в понеділок, 30-го червня 1969 року
в год. 8-ій ранку
у Церкві СВ. МИХАЇЛА в ГАРТФОРДІ, Конн.
на яку Приятелів і Знайомих запрошує

РОДИНА

Замість квітів на свіжу могилу Дорогого Кузина
бл. п. МИКОЛИ ПАСІКИ
складають 30.00 долярів
на цілі Наукового Товариства ім. Шевченка

Антін і Люба САВИЦЬКІ

Замість квітів на могилу
сл. п. МАРІЇ з ДЗЕРОВИЧІВ КОЛТУНЮК
складають 10.00 долярів
на Катедру Українознавства.

Любомир, Дора і Антін КОЛТУНЮКИ

Денвер, Кол.

З великим жалем повідомляємо Українське Громадянство, що 7-го червня 1969 р. відійшов у Вічність у Галвестоні, Текас, на 74 році життя, після тяжкої хвороби

Д-Р ІНЖ. СЕМЕН НЕЧАЙ

Майор Дієвої Армії УНР, редактор журналу „Тризуба", секретар Головної Ради Хреста Симона Петлюри, член БУД-у, довголітній політичний діяч та працівник на релігійнім полі УПЦеркви.

ПОХОРОНИ Його урни та урни Його Дружини св. п. МАРІЇ НЕЧАЙ відбулися на Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж. 20-го червня 1969 року. Похорони відслужив о. прот. М. Земляченко.

ПАНАХИДА у 40-ий день відбудеться на могилі Покійника та Його Дружини на Православному Цвинтарі у Бавнд Бруку, Н. Дж., 19 ЛИПНЯ ц. р. о 1 год. дня.

Син д-р БОГДАН НЕЧАЙ з його Дружиною
Із [illegible] синами та його друзі.

У глибокому смутку повідомляємо Рідних, Приятелів і Знайомих, що дня 21-го червня 1969 р. по важкій недузі, упокоїлася в Бозі, наша Найдорожча МАМА і БАБУНЯ

бл. п. ЄВГЕНІЯ з ДЗЕРОВИЧІВ

ФОРОСТИНА

вдова по дир. гімназії в Стрию.

ПАНАХИДИ відправляться в понеділок 23-го червня і в вівторок, 24-го червня ц. р. в каплиці похоронного заведення П. Яреми в Ню Йорку о год. 8-ій веч.

ПОХОРОН із цього ж похоронного заведення в середу, 25-го червня 1969 р. о 10-ій год. рано до церкви св. Юра, а звідтіль на цвинтар св. Івана в Кінсі.

Горем прибиті:

доњка ЛІДІЯ і зять РОМАН БАРАНСЬКІ
син ВСЕВОЛОД і синова ОЛЕНА ФОРОСТИНИ
внуки: ХРИСТЯ з мужем ОЛЕГОМ САМІЛЕНКИ
ЛЮБОМИР з дружиною ДІЯНОЮ БАРАНСЬКІ
РОМАН ФОРОСТИНА
сестра СТЕФАНІЯ в Польщі
шваґер РОМАН з дружиною МАРІЄЮ ФОРОСТИНИ
Родина ближча і дальша в Америці і Краю

Образотворча збірна виставка в Клівленді

Український Музей-Архів в Клівленді має за собою дві виставки українських мистців: Людмили Морозової і одну, молодих мистців, фірмував „Васаг". У квітні - травні ц. р. відбулася виставка на дещо більшу скало з участею Т-ва Український Золотий Хрест. У виставці взяли участь артисти-мистці з ЗСА і Канади, показано твори з приватних збірок сучасних мистців з України, Швеції і Півд. Америки. На виставці були репрезентовані олійні твори, акварели і графіка — Миколи Анастазієвського — 9 ол. образів, Северина Борачка — 2 мозаїки, Надії Сомко — 12 олій, Катерини Кричевської — Росандіч 17 акварель, Осипа Мийданюка Н олій, Емілії Завільської 12 олій, Неонілі Раковської 3 олії, О. Крюкова 1 олія, Юліяна Волянюка 6 олій, Олександра Канюки 17 графіки і 3 акварелі, Олеся Верхівського — 2 олії. З України були твори: Олени Кульчицької — 7 олії і 4 акварелі, Антіна Монастирського — 5 олій, Володимира Патики 4 олії і Хруповича — 1 олія. Всіх образів було 118, відвідувачів — 294 осіб. Частину образів продано.

Відрадним явищем була жертвенність українських мистців для Українського Музею в Клівленді: маляр М. Анастазієвський подарував великий олійний образ „Початок і кінець", який був оцінений на виставці в 200 дол., а артист С. Борачок мозаїку „На прогулянці", оцінену в 300 дол. Особливу жертвенність виявив графік О. Канюка, який подарував всі свої виставлені твори на потреби Музею. Е. Завільська вже раніш щедро обдарувала музей своїми творами, а п-і Н. Сомко і п-і К. Кричевська обіцяли також подарувати свої мистецькі праці.

Управа Українського Музею-Архіву в Клівленді щиро дякує всім артистам мистцям, які потрудилися прислати свої твори на виставку; особлива подяка тим, які подарували твори і які Музей вже перебрав до своїх збірок.

Організація виставки була під проводом керівнички Етнографічного відділу Музею п-і Е. Завільської.

Жіноче товариство „Український Золотий Хрест", під проводом п-і Володимири Кавки, зорганізувало буфет з перекусками, що причинилося теж до успіху згаданої виставки. (У. М.)

Посвячення пам'ятника на могилі сл. п. ген. Загродського у Бавнд Бруку

Пам'ятник на могилі сл. п. ген - полк. Олександра Загродського та священики, які його поблагословили.

Дня 3-го травня ц. р. відбулося на Українському Цвинтарі св. Андрея в Бавнд Бруку, Н. Дж., урочисте посвячення пам'ятника на могилі сл. п. генерал - полковника Армії УНР Олександра Загродського, Лицаря Ордену Залізного Хреста Армії УНР, одного з найбільш заслужених і найвизначніших бойових генералів Українського Війська новітніх часів, який помер в Ню Йорку 4-го серпня. Пам'ятник споруджено заходами і засобами Орденської Ради Ордену Залізного Хреста Армії УНР, досмертним головою якої був Генерал. Проєкт пам'ятника намітили самі члени Орденської Ради: майор Іван Винник і сотник Теодор Грінченко. Безкоштовно оформила проєкт і виготовила модель Юлія Безсонова, а виконала фірма, що її представниками є пп. Юлія Безсонова і Володимир Безсонов з Бавнд Бруку.

На врочистість прибуло приблизно 300 осіб з різних місцевостей ЗСА і Канади, здебільшого кол. вояків Українського Війська під проводом генералів Олександра Вишнівського і Аркадія Валійського та от. Т. Бульби-Борівця. Уряд УНР в екзилі репрезентували: генштабу ген. - хор. Аркадій Валійський, заст. міністра Військових Справ і голова Представництва Виконного Органу УНРади Іван Крамаренко. Представники комбатантських організацій з Ню Йорку, Філядельфії, Нюарку, Пасейку та інших місцевостей — ОБВУА, Братства УСС, Об'єднання кол. Вояків УПА і Братства кол. Вояків І Української Дивізії УНА в комбатантських шапках, числом 50 осіб, зформувалися у почесний відділ, який під командою сот. д-ра Івана Козака, заст. голови Головної Управи ОБВУА і голови Відділу ОБВУА Ню Йорку, перемаршував похідним порядком під брами цвинтаря до могили ген. Загродського. На чолі ішли прапороносці з бойовим прапором 3-ї Стрілецької Дивізії Армії УНР, що зберігається в Музеї Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку, та організаційні прапори ОБВУА, Об'єднання кол. Вояків УПА і Братства кол. Вояків 1 УД УНА, всі з Ню Йорку. Прибувши на могилу, всі ці комбатанти уставились почесною шпалерою по боках новоздвигненого пам'ятника. Обряд посвячення довершив о. митроф. протоєрей П. Фалько з Бавнд Бруку в сослуженні о. архимандрита С. Магаляса з Маямі, Фло., та митрофорних протоєреїв О. Мицика, Па. і І. Данилевича з Ню Йорку. Після посвячення пам'ятника була відслужена Панахида за спокій душі Генерала, а почесна варта віддала вояцький салют з похиленням вниз прапорів. На закінчення промовляла Марія Волосевич з Торонта, Лицар Ордену Залізного Хреста Армії УНР та кол. учасниця Першого Зимового Походу, від імені вояків 2-ої Волинської Дивізії, що нею командував пок. ген. Загродський, а заразом іменем комбатантських організацій Канади.

Після релігійної церемонії відбулася в приміщенні Сестрицтва при Церкві-Пам'ятнику спільна трапеза, яку приготовила Юлія Безсонова при допомозі членок того ж Сестрицтва. Відкрив її коротким привітальним словом голова Орденської Ради Ордену Залізного Хреста майор Василь Біловщук, який передав провід майстрові церемонії майорові Іванові Винникові, секретареві Орденської Ради. Промовляли: о. архимандр. С. Магаляс, голова Представництва В. О. УНРади І. Крамаренко і ген. пор. О. Вишнівський, сот. д-р І. Козак від Орденської Ради Залізного Хреста, як також від Головної Управи і Управи Відділу ОБВУА Ню Йорку, о. мітрат О. Мицик, о. З. Новицький, підполк. Ю. Лопатинський від Головної Управи Об'єднання кол. Вояків УПА Америки й Канади, д-р С. Ріпецький від Братства УСС, сот. І Поліщук від Союзу Ветеранів Українського Резистансу, що його Генеральна Команда прибула в повному складі під проводом от. Тараса Бульби - Борівця, Марія Волосевич від Репрезентації канадійських комбатантських організацій, д-р С. Федюк від Координаційного Комітету Українських і Українсько - Американських Комбатантських Організацій міста Ню Йорку, З. Шкурупій від СУВ в Торонті, І. Негребецький від СУВ в Монтреалі, ред. М. Вайда від „Карпатської Січи", В. Гайдук від „Вільного Козацтва" в Чикаґо, інж. П. Банбак від ОДВУ, М. Суржко від Лицарів Ордену Залізного Хреста у Філядельфії та інші. Бенкет розпочато і закінчено молитвою та Українським Національним Гимном. Того самого дня відбулися в приміщенні парафіяльної школи українознавства в Бавнд Бруку загальні збори Лицарів Ордену Залізного Хреста Армії УНР, якими провадив майор Іван Лютий - Лютенко. Звітували: голова Орденської Ради майор Василь Біловщук, секретар - скарбник майор Іван Винник і контролер д-р Іван Козак. Звідомлення ці Збори прийняли до відома з подякою, при чому схвалено особливу подяку майорові І. Винникові. Відтак обрано 5 кандидатів на членів Орденської Ради на наступну каденцію. Цей вибір має затвердити згідно з постановами статуту Президент УНР в екзилі, який на пропозицію Міністра Військових Справ призначить також голову Орденської Ради.

Д-р Іван Козак

Гартфорд, Конн.

„ЖОРСТОКІ СВІТАНКИ" НА ЕКРАНІ

В Канаді і ЗСА по більших скупченнях поселення українців, на екранах театрів, народних домів і парафіяльних заль появився новий довгометражний, звуковий, кольоровий фільм в українській мові за повістю Ст. Любомирського „Жорстокі світанки".

Висвітлювався він і в м. Гартфорді, Конн., 2 березня в залі Українського Народного Дому. Два рази заля на чотириста осіб була повна.

Щож так привабило глядачів? Адже фільм зроблений аматорами, з котрих мало хто був навіть на театральній сцені, а багато з них навіть не бачили тої сцени. І ось вони виступили в ролях у фільмі.

Я не є критик. А тому критикувати лишаю для інших. Головне, я хотів підкреслити, що ми у вільному світі маємо на екрані відтворену дійсність боротьби українського народу проти окупанта. Там є відтворені сцени, котрі до болю стискають серце і витискають непрохані сльози. І то не лише в тих, що перейшли чи пережили ті страхіття окупації і відважної боротьби, але і в молоді, народженої за океаном.

На коротенькій перерві я вийшов трохи на свіже повітря і підступив до групи молоді, щоб почути їхню опінію про фільм.

І ось одна з юначок розкриває в долоні мокру від сліз хустку, та й по інших видно, що вони переживали ті трагічні сцени: нерівних боїв, допитів і катування в казематах НКВД, і плакали.

Коло мене сидів старенький дідусь, поза вісімдесят років, котрий приїхав за три милі на ровері, щоб побачити український фільм. І він сидів і плакав, як мала дитина, чим на себе звернув увагу.

Я питаю, що з Вами, дідусю? Чому плачете? — Відповідає: — Сину, серце моє плаче, плаче по втраченій волі моєї батьківщини, і оце все, що я бачу тут на екрані, витискає в мене сльози.

Як довідуюсь, фільм зроблено групою ініціятивного українського фільмового клюбу, котрий в останньому часі вже прибрав собі офіційну назву „Канукр" — тобто „Канадійсько-українська фільмова корпорація". Вона вже випродукувала інший повнометражний звуково-кольоровий фільм під назвою „Ніколи не забуду", звук в українській мові з написами тексту в англійській мові, для показу серед англомовної публіки.

Всім, хто ще не бачив фільму „Жорстокі світанки", пропоную не пропустити нагоди та побачити цей фільм. Належно оцінити вже зроблену працю, побажати успіхів в майбутньому та допомогти розвинути своїми уділами розбудову одинокого у вільному світі українського культурно-фільмового центру „Канукр", а вповноважені на це є в кожній місцевості.

о. Ф. К. Лютенський
Гартфорд, Конн.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СЕРЕДА, 25-го ЧЕРВНЯ 1969 р.

БРУКЛИН, Н. Й. Квартальні збори Б-ва св. о. Миколая — 293 Відд. о год. 7:30 веч. в залі церкви св. о. Миколая, 258 — 19-та ву. З огляду на ювілейний рік УНС і Конвенцію, маємо важливі справи до полагодження. Тому особливо ті члени, які мешкають на терені Відділу повинні обов'язково на ці збори прибути. Проситься також вирівняти членські вкладки. — І. Ткачук, гол., А. Данильчук, кас., Марія Демидчук, секр.

Посмертні згадки

ЯКИМ НАДОРОЖНИЙ, член 68-го Відд. УНС в Спрінгфілд, Масс., помер 20 травня 1969 р. Покійний нар. 21 вересня 1882 р. в с. Паниковиці, Зах. Україна. Був звірцевим громадянином та активним членом Відділу. Залишив у смутку дружину Марію, сина Василя 6 зам. дочок: Катерину, Ганна, Марія, Кети, Гелена і Текля, 18 внуків і 1 правнучку. Похоронено з Укр. Православної Церкви у Провіденс, Р. Ай. на цвинтарі „Грінвуд".
Вічна Йому Пам'ять!
І. Шило, секр.

ІВАН СТОРОЖУК, член УНСоюзу Відд. 207 Т-ва Галицька Січ в So. Deerfield, Mass., помер 26 травня 1969 р. на 81 р. ж. Покійний нар. 1888 р., прибув до ЗСА в 1911 р. і став членом УНС в 1915 р. Полишив у смутку дружину, 4 синів і 3 зам. дочки. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 29 травня 1969 р. на цвинтар Св. Духа в Whately, Mass.
Вічна Йому Пам'ять!
П. Рева, секр.

ОЛЬГА ДУЧЕМІНСЬКА, членка 234 Відд. УНС в Елизабет, Н. Дж., померла 28 квітня 1969 р. на 17-му р. ж. Покійна скінчила Укр. Нар. Школу св. Володимира в Елизабет, опісля Гайскул. Полишила в смутку матір Анну, сестру Славку, братів: Володимира і Стаха. Похорон відбувся з укр. кат. церкви св. Володимира в Елизабет, а потім на цвинтар Rosehill у Лінден, Н. Дж.
Вічна Їй Пам'ять!
І. Іваник, секр.

ЄВГЕН БІЛЕЦЬКИЙ, довголітній господар та бібліотекар Т-ва Дністер 361 Відд. УНС в Ню Йорку, Н. Й. помер 24 квітня 1969 р. на 79 р. ж. Покійний походив з с. Завалова, Підгаєччина, Зах. Україна. До Америки приїхав молодим хлопцем. Тут одружився. Був довголітнім головою Т-ва „Золота Липа" та Т-ва „Родичів", членом уряду Т-ва „Дністер". Брав живу участь в Українському Об'єд. Комітету м. Ню Йорку. Очолював Комітет допомоги радієвій програмі сл. п. П. Задорецького та брав участь в українському житті. Залишив горем прибиту зам. дочку Ольгу, сина Степана та приятелів і знайомих. Похоронений з пох. заведення П. Яреми до церкви св. Юра, а відтак на Вічний Спочинок на цвинтар Кальварія. Після похорону відбулися поминки в залі Т-ва „Дністер", на яких зібрано 20.00 дол. на радіопрограму оо. Василіян та 10.00 дол. на пресовий Фонд „Свободи".
Вічна Йому Память!
Управа

КИРИЛО ПЕТРАК, член УНС Відд. 30 Т-ва св. Андрея в Breslau, Pa., помер 15 червня 1969 р. на 77 р. ж. Покійний нар. в 1892 р. в Зах. Україні, став членом УНС в 1938 р. Полишив в смутку дружину Ольгу, 2 доньки і 2 синів, 9 внуків. Рідня, приятелі і союзова громада відпровадили Покійного на Вічний Спочинок 18 червня 1969 р. на цвинтар св. ап. Петра і Павла в Plymouth TWP, Pa.
Вічна Йому Пам'ять!
Секретар

Аплікація на прийняття — на — КУРСИ УКРАЇНОЗНАВСТВА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ на СОЮЗІВЦІ

КЕРГОНКСОН, Н. Й.

від 3-27 СЕРПНЯ 1969 року

Ім'я і прізвище: ....

Адреса: ....

Вік: .... Член УНС, Відділ: ....

Знання української мови:

СЛАВО ☐ ЗАДОВІЛЬНО ☐ ДОБРЕ ☐

Залучую на рахунок оплати $..............

(Повна оплата курсів — $120.00. Половину належности треба вплатити із аплікацією).

Аплікації висилати на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE
Kerhonkson, N.Y. 12446 Tel.: (914) 626-5641

Лікарі дораджують щороку проходити перевірку здоров'я. Не менше треба перевірювати наш господарський стан. Чи подумали ви, в якому положенні опинилися б ваші дружина й діти, якби з вами щось трапилося? Не відкладайте життьового забезпечення. Воно існує тільки тому, що кожної хвилини дня і ночі нас може не стати. Ще СЬОГОДНІ ЗАБЕЗПЕЧІТЬСЯ в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ СОЮЗІ!

Розшуки

ЇЖОВСЬКИЙ МІХАЛ
син Якова, нар. 1925 р. в с. Звенигород, р-н Бібрецький, обл. Львівська. За ним пошукує рідна сестра Ольга. Коли хтось знає про долю його, проситься писати на адресу:
Stepania Boyachuk
4732 Rosehill Street
Philadelphia, Pa. 19120

ГРИГОРІЙ МАРТИН
син Гаврила, нар. 1921 р. в с. Тулиглови, р-н Городецький, обл. Львівська. За ним пошукує його рідний брат Роман. Якщо хтось знає про його долю, проситься писати на адресу:
Stepania Boyachuk
4732 Rosehill Street
Philadelphia, Pa. 19120

ТАРЗАН, Ч. 6204. Золота святиня.

Наше відкриття, генерале, ще більш подивугідне з літака, ні ж було тоді, коли ми з Іто видряпались туди! Адже воно виглядає немов бджоляні щільники з печерами і терасами!

Найвищі печери по-науковому бездоганні для наших радарних і радіо-перехоплювальних споруд! Електронічна станиця на висоті 20.000 стіп!

Раптом вони бачать осяяний сонцем вид, якого ніхто не сподівався.

Тарзане! Ми ніколи не бачили цього палацу! Виглядає, наче зроблений із золота!

Це не палац, Іто, це золота святиня! З долини кратеру ніхто не міг бачити її!